

Бојана Вукотић

Београд, Народна библиотека Србије

УДК 006.44:02
025.31/.32

НОВИНЕ У СТАНДАРДУ ЗА ОБРАДУ СЕРИЈСКИХ ПУБЛИКАЦИЈА

ISBD(CR) – International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources

Појава серијских публикација у новим (електронским) облицима и њихов све бржи развој утицали су и на промене у каталошко-библиографској обради публикација. Истовремено, промене у серијским публикацијама требало је ускладити са правилима за ISSN¹⁾ и Англо-америчким каталошким правилима (AACR²⁾). Ревизија стандарда (*ISBD(S) – International Standard Bibliographic Description for Serials*) трајала је више од три године. Радне верзије стандарда биле су доступне свим заинтересованима посредством IFLANET-а, како би доставили своје коментаре, примедбе и сугестије Радној групи. Ревидирани стандард под новим називом: *ISBD(CR) – International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources* објављен је 2002. године у издању IFLE³⁾, а на српски језик је преведен половином 2004.⁴⁾

Опсег, намена и употреба Стандарда

Прерађени стандард ISBD(CR) значајно се разликује од ISBD(S)-а с обзиром на грађу коју обухвата. Предмет стандарда је проширен, па

стандард сада обухвата континуиране изворе свих врста (*continuing resources*) – поред серијских публикација укључује и интегративне изворе (*integrating resources*) као што су web презентације. Овај моменат је одредио и нови назив стандарда – промену имена у *Међународни стандардни библиографски опис серијских публикација и других континуираних извора*.

Највећа новина која је уведена новим стандардом је ново схватање библиографске грађе увођењем појма *континуирани извор*. Овај нови појам подразумева грађу која се састоји од библиографских извора који се издају током времена без унапред утврђеног завршетка, а обухватају, поред серијских публикација, и текуће интегративне изворе. *Интегративни извори* обухватају библиографске изворе који се допуњавају или мењају (на пример, публикације које се допуњавају независним листовима и web презентације које се повремено или редовно ажурирају).

Према правилима за континуиране изворе врши се и каталогизација библиографских извора који имају карактеристике серијске публикације, али чије је трајање ограничено (на пример билтени догађаја), затим репринти серијских публикација и завршени интегративни извори (web презентације за политичку кампању).

Намена ISBD(CR)-а (као и намена ISBD(S)-а) је да обезбеди усаглашену каталогизацију широм света, како би се омогућила међународна размена библиографских записа између националних библиографских агенција. Када је реч о употреби Стандарда, препоручује се да национална библиографска агенција у свакој земљи прихвати одговорност за креирање коначног записа за сваки библиографски извор објављен у тој земљи, али је нова препорука да ову праксу следе и библиотеке које међусобно размењују библиографске податке.

Дефиниције

Прерађени ISBD(CR) стандард садржи већи број дефиниција у односу на ISBD(S). Уведене су нове дефиниције које објашњавају нове појмове као што су: *континуирани (неомеђени) извор*, *интегративни извор*, *URL – Uniform Resource Locator (јединствена локација извора)*, *затим World Wide Web, Web страница, World Wide Web презентација, итерација*⁵⁾.

У дефиницијама које су се задржале из ISBD(S)-а, појам *публикација* замењен је појмом *библиографски извор* (дефиниције

главног стварног наслова, податка о одговорности, аналитичке насловне стране, библиографског описа, генеричког израза итд.). Под појмом *библиографски извор* подразумева се “Верзија или издање дела или јединице који чине основу за библиографски опис. Библиографски извор може да буде на било ком медијуму или комбинацији медија и може да буде физички или *on line* доступан”⁶⁾.

Неке дефиниције, с обзиром на нови појам грађе, измењене су. Тако, на пример, дефиниција *периодичности* предвиђа два случаја: поред ознаке периодичности за традиционалне серијске публикације, други део дефиниције односи се на интегративне изворе (“интервали у којима се објављују допуне интегративних извора”⁷⁾); дефиниција *серијске публикације*, поред тога што уместо *публикација* сада уводи израз *континуирани извор*, измењена је и с обзиром на облике које обухвата – у њих су сада укључени и *електронски часописи*.

Извори података

У овом поглављу дате су одвојено основе за опис серијске публикације и за интегративне изворе: 1) код *серијских публикација* основа за библиографски опис је прва свеска или том, а у недостатку прве, најранија доступна свеска или том (предност се даје првој или најранијој свесци или тому); 2) основа за опис *интегративних извора* је текућа итерација, осим за почетни датум излагања.

Поред тога, различити су главни извори података за штампану и нештампану грађу, с тим што се у последњем одељку говори о изворима уопштено за све континуиране изворе. Главни извор података за нештампане изворе, као ново правило ISBD(CR)-а у односу на ISBD(S), упућује на правила ISBD-а која се односе на одређени тип грађе (на пример за серијске картографске публикације ISBD(CM), за серијске звучне записе ISBD(NBM)).

У оквиру општих правила новост је правило да се као извор података о нумерацији сада може користити и национална библиографија.

Промене које захтевају нови опис

Ово поглавље је значајна новост у односу на ранију верзију Стандарда. У њему се прецизно набрајају случајеви када промена главног стварног наслова или самог континуираног извора захтева нови каталошки опис (такозване *веће* или *битне промене*).

- 1) Битне промене у главном стварном наслову или самој *серијској публикацији* које захтевају нови опис су следеће:
 - одавање, брисање, промена или премештање у оквиру првих пет речи наслова (првих шест речи ако наслов почиње чланом: the, der, la, il)
 - додавање, брисање, промена или премештање након првих пет речи наслова (првих шест речи ако наслов почиње чланом) уколико таква промена мења значење наслова или указује на различит садржај
 - када се промени колективно тело, ако је оно део наслова
 - промена имена колективног аутора, ако је главни стварни наслов генерички израз
 - промена податка о издању, ако она указује на значајну промену у садржају и обухватности серијске публикације
 - промена физичког медијума
 - када до тада подређени стварни наслови постану самостални (серије, на пример)
 - када је серијска публикација кумулативна, а кумулације носе исти наслов као основне свеске и на истом језику, али су садржаји кумулација значајно различити
 - када је серијска публикација настала спајањем две или више серијских публикација
 - када су две или више серијских публикација настале поделом једне серијске публикације.
- 2) Битне промене које захтевају нов библиографски опис *интегративних извора*:
 - промена података о издању, ако она указује на значајну промену у садржају или обухватности извора
 - промена физичког медијума
 - ако је интегративни извор настао спајањем два или више других извора
 - када два или више извора настану поделом једног интегративног извора.

Промене које не захтевају нови опис

Ове промене називају се *мањим променама*.

- 1) Промене које не захтевају нови опис – мање промене у главном стварном наслову *серијских публикација*:

- промена у приказивању једне или више речи (различит начин писања; скраћена реч или знак или симбол, или потпун облик; арапски или римски број; реч са цртицом или реч без цртице; сложеница од једне речи или сложеница од две речи)
- акроним или иницијали уместо развијеног облика
- промена неке речи у наслову из једнине у множину
- додавање, брисање или промена чланова, предлога или везника било где у наслову
- додавање, брисање, преуређење назива колективног тела или замена варијантним обликом, укључујући скраћеницу, било где у наслову
- додавање, брисање или промена интерпункције, укључујући иницијале и слова са интерпункцијом, која их раздваја у односу на слова која нису раздвојена интерпункцијом било где у наслову
- промена редоследа наслова, ако је наслов наведен на више језика, под условом да се наслов изабран за главни стварни наслов и даље појављује као један од упоредних наслова
- додавање, брисање или промена речи које повезују наслов са нумерацијом, било где у наслову
- додавање, брисање или промена редоследа речи које се набрајају у наслову, ако не утичу значајно на промену садржаја
- додавање или брисање речи које означавају тип извора (*магазин, часопис, билтен* на било ком језику).

Значајна је и напомена да уколико се јаве недоумице, треба сматрати да се наслов није променио – дакле не препоручује се израда новог описа.

2) Мање промене у главном стварном наслову *интегративних извора*: осим промена које су набројане као битне и које захтевају нови библиографски опис интегративног извора, све друге третирају се као мале промене и опис се мења како би приказао актуелни податак.

1. Подручје наслова и података о одговорности

Упутство различито третира разне врсте континуираних извора када је у питању преузимање података о главном стварном наслову:

- 1) напомена о извору главног стварног наслова за све континуиране изворе, осим електронских, наводи се ако је главни стварни наслов преузет:
 - а) са замене за насловну страну код штампаних извора
 - б) са извора другачијег него што је приоритетни код нештампаних извора;
- 2) за електронске изворе *обавезно* се наводи напомена одакле је главни стварни наслов преузет.

Промене главног стварног наслова

Одлука о изради новог библиографског описа за насталу промену доноси се с обзиром на већ наведена правила о већим или мањим променама, при чему се различито поступа код обраде серијске публикације и интегративног извора:

- 1) код библиографског описа *серијских публикација*, нови опис се израђује ако је у питању значајна промена главног стварног наслова; ако је промена мања, наводи се напомена о промени уколико се сматра да је она важна за кориснике каталога
- 2) ако је у питању промена главног стварног наслова *интегративног извора*, не израђује се нови запис; главни стварни наслов замењује се новим главним стварним насловом, а ранији наслов наводи се у напомени.

Промене упоредног стварног наслова

Различит је третман и код промена упоредних стварних наслова за серијске публикације и интегративне изворе:

- 1) када је код *серијске публикације* у некој од наредних свезака упоредни наслов додат, изостављен или промењен, наводи се напомена о тој промени уколико је то значајно за кориснике каталога
- 2) код *интегративних извора*, опис се мења да би приказао најновију итерацију, а ранији упоредни стварни наслови уносе се у подручје напомена ако се то сматра потребним.

Подаци уз наслов

Ови подаци (који су се у ранијем Стандарду називали *поднаслов*) према новом Стандарду *изостављају се из описа*, осим за публикације које се допуњавају независним листовима и “осим ако се не сматрају важним за кориснике каталога, а могу се и скратити”⁸⁾, под условом да се не изостави ниједна од првих пет речи и да се изостављање означи знацима за изостављање.

Промене података уз наслов

Код описа *серијских публикација*, уколико су подаци уз наслов забележени у подручју наслова и података о одговорности, а мењају се у наредним свескама, промене података уз наслов наводе се у напомени, или се може навести напомена да су подаци уз наслов променљиви, или се промене могу занемарити.

За *интегративне изворе*, уколико се подаци уз наслов бележе у подручју главног стварног наслова, опис се према потреби мења, а напомена о ранијем наслову може се навести ако је то значајно за кориснике каталога.

2. Подручје издања

Промене податка о издању

Серијске публикације – свака промена, уколико не захтева нов библиографски опис (битна промена серијске публикације), у смислу додавања, изостављања или измене, наводи се у подручју напомена уколико се то сматра значајним за кориснике каталога.

Интегративни извори – ако је промена податка о издању значајна израђује се нови опис, а ако је мања опис се мења да би приказао текућу итерацију док се напомена о претходним подацима бележи ако се сматра да је потребно.

3. Подручје специфично за грађу (или врсту публикације)

Ово подручје у ранијем Стандарду називало се *Подручје о нумеричким подацима* или *Нумеричко подручје*. У оквиру њега бележи се хронологија као и/или набрајање, математички подаци, формат музикалија или основне особности електронског извора. Уколико је потребно ово подручје се у библиографском опису може и поновити (на пример, код електронске серијске публикације).

Врста и опсег извора (Електронски извори)

Подручје података за врсту и опсег извора код библиографског описа електронског извора укључује:

- а) ознаку врсте извора и
- б) податке о опсегу извора.

Ово подручје је обавезно за електронски извор са даљинским приступом (на пример *on line* часопис), а може да се унесе и код

описа електронског извора са локалним приступом (рецимо CD-ROM).

4. Подручје издавања, дистрибуције и тако даље

Разлика у односу на ISBD(S) – у новом стандарду ISBD(CR) подаци о месту штампања, штампарији и години штампања више нису алтернативни подаци (како су у ранијем Стандарду били обележени).

Промена места издавања

Уколико се током излагања место издавања *серијске публикације* у наредним свескама промени, ова промена Уноси се у подручју напомена.

уколико се мења место издавања у наредним итерацијама *интегративног извора* опис се мења, а претходно место издавања наводи се у напомени уколико каталогизатор сматра да је то потребно.

Промена назива издавача

Код *серијске публикације* промене у називу издавача наводе се у напомени, уколико је то значајно за кориснике каталога. Промене у називу издавача код *интегративних извора* захтевају промену библиографског описа, а подаци о ранијем називу издавача, ако је то потребно, наводе се у напомени.

Датум издавања и/или дистрибуције

Серијске публикације. Уколико при описивању није доступна прва односно последња свеска *серијске публикације*, подаци о првој односно последњој години издавања могу се навести у угластим заградама ако су пронађени у националној библиографији или неком другом извору или ако могу бити на неки други начин лако утврђени; новост је упутство које каже да, уколико не можемо да утврдимо почетну односно завршну годину издавања, овај податак треба *изоставити* и то навести у напомени

Интегративни извори. Почетни податак је година када је интегративни извор први пут постао доступан, уколико је тај податак познат; ако је познат уноси се и датум када је интегративни извор престао да постоји; за *публикације које се допуњавају неvezаним листовима* поред прве, односно последње године, у угластој загради уноси се податак о

години када је унета последња измена, уколико имамо тај податак.

5. Подручје материјалног описа

У ранијем ISBD(S) стандарду у Подручју материјалног описа необавезни подаци били су *посебна ознака грађе и опсег, податак о илустрацијама* и *податак о пропратној грађи*. У прерађеном ISBD(CR) стандарду *посебна ознака грађе и опсег* је обавезан податак, *податак о илустрацијама* сада се назива *остали материјални подаци* и такође је обавезан, док је *податак о пропратној грађи* и даље остао необавезан.

Посебна ознака грађе и опсег идентификује одређену врсту грађе којој континуирани извор припада и уноси се на језику библиографске агенције.

Остали материјални подаци – поред илустрација, остали материјални подаци могу се односити и на звук, боју, број обртаја у минути итд.

6. Подручје издавачке целине

Овај део Стандарда прерађен је тако да се сада уз податке о издавачкој целини одмах наводе и подаци о подређеној издавачкој целини (колу), док су по ISBD(S)-у ови подаци навођени засебно. Упоредни стварни наслов и подаци уз наслов (то јест поднаслов) издавачке целине или подређене издавачке целине могу се навести (али не морају) уколико је то потребно за идентификацију или су, из неког другог разлога, значајни за кориснике каталога.

7. Подручје напомена

Напомене о варијантама главног стварног наслова (корични наслов, наслов са хрпта, текући наслов, наслов на споредној насловној страни), које су биле обавезне према ISBD(S)-у, према новом Стандарду уносе се само ако се то сматра потребним за идентификацију.

Напомене о променама главног стварног наслова

Серијске публикације. У уводном делу Стандарда таксативно су набројани сви случајеви када је потребно радити нови библиографски опис, то јест када су промене главног стварног наслова *битне* да би захтевале *нов* библиографски опис, и

све ове напомене обавезно се уносе у библиографски опис; напомене о *мањим* променама главног стварног наслова уносе се, заједно са нумерацијом одговарајућих свезака или томова, када је то неопходно за идентификацију серијске публикације или за кориснике каталога. Такође се може једноставно навести напомена да главни стварни наслов варира, или се може навести општа напомена када различите свеске или томови имају различити главни стварни наслов.

Интегративни извори. Уносе се напомене о ранијим насловима истог извора.

Електронске серијске публикације. Уноси се напомена о ранијим насловима.

Напомене о променама података о одговорности – нове одредбе Стандарда односе се на *интегративне изворе* – напомене о ранијим подацима о одговорности уносе се ако се сматрају важним за кориснике каталога; ако су измене биле бројне може се навести и општа напомена “уредник се мења”.

Напомене о подручју издања

Серијске публикације – промене које се јављају после прве или најраније доступне свеске наводе се ако се то сматра важним за кориснике каталога.

Интегративни извори – подаци о издању који су важили за раније итерације, а не важе за актуелну итерацију, наводе се у напомени када се то сматра важним за кориснике каталога.

Напомена о преводу. Ово је ново правило које говори о начину навођења напомене када се зна да је континуирани извор који се описује превод другог континуираног извора, и појављује се након објављивања тог континуираног извора. Ова напомена је *обавезна* и садржи наведен наслов или, ако је могуће, кључни наслов и ISSN оригиналног континуираног извора.

Напомене о подручју нумерације. Ово ново правило у Стандарду прописује да се у подручје напомена уноси и податак о било каквој комплексној или неправилној нумерацији која није наведена у подручју нумерације, или о било каквим особеностима нумерације које се сматрају важним за кориснике каталога.

Напомене о променама у подручју издавања. У овом делу Стандарда додата је одредба о напомени која се тиче промена у подручју издавања за *интегративне изворе*: ранија места издавања

и/или називи издавача, који се више не налазе на актуелној итерацији, уносе се у напомену ако се то сматра значајним за кориснике каталога.

Напомене о описиваној јединици

Серијске публикације. Ово је *обавезна* напомена ако се библиографски опис не заснива на првој објављеној свесци или тому и садржи нумерацију и датум свеске која је послужила као основа за опис, и наводи се у истом облику како би се навело у нумеричком подручју. Напомена о последњој консултованој свесци уноси се: а) ако знамо да је серијска публикација завршила излагање, а последња свеска нам није доступна нити су нам доступни подаци о њој из било ког извора; б) ако не знамо да ли има објављених свезака или томова после оне свеске или тома који смо консултовали; в) ако је библиографски опис измењен да би приказао податке о каснијим свескама, или г) ако желимо да прикажемо актуелне податке у опису.

Интегративни извори. Ако библиографски опис интегративног извора није рађен на основу прве итерације, уноси се напомена о итерацији која је консултована за опис.

Електронски извори са даљинским приступом. Увек се уноси напомена о датуму када је електронска публикација последњи пут прегледана.

8. Подручје стандардног броја (или алтернативних бројева) и података о доступности

Према ISBD(CR)-у, у библиографски опис уноси се Међународни стандардни број серијске публикације (ISSN) или Међународни стандардни број књиге (ISBN) који је додељен континуираном извору, али се не уноси ISBN за појединачну свеску или том. ISBD(S) је у свом опису имао само ISSN број.

Примери

Поред два додатка која је имао и ранији Стандард и који се нису променили (*Додатак А: Опис на више нивоа* и *Додатак Б: Двосмерни записи*) нови Стандард као трећи додаток – *Додатак В: Примери обухвата укупно 76*, углавном нових примера. И док су у ISBD(S)-у примери били груписани према националним центрима

(амерички, британски, канадски, дански, француски, немачки, мађарски, швајцарски), у ISBD(CR)-у груписани су према врстама континуираних извора (штампани текст, билтен догађаја, омеђени интегративни извор, музикалије, картографска грађа, рукописи, звучни записи, видео записи, електронски извори, интегративни извори, микрооблици).

Закључак

Пораст дигиталне технологије и појава нових медија омогућили су појаву нових облика серијских публикација. Значајне промене у развоју серијских публикација, посебно са појавом електронских извора, условиле су и бројне дилеме у обради серијских публикација. Напори да се свакодневни новонастали проблеми превазиђу и реше на одговарајући начин довели су до идеје о ревизији самог стандарда за каталогизацију периодике. У исто време, прерада стандарда ISBD(S) постепено се приближавала правилима ISSN-а и Англо-америчким каталошким правилима (AACR). Као резултат свих ових промена појавио се ISBD(CR) – прерађени ISBD(S) стандард. Најопштије промене нових норми сада више подвлаче важност ISSN-а и кључног наслова, а сам каталошки опис више се бави идентификацијом него дескрипцијом грађе.

Најкрупнија и најочљивија промена (која је, уосталом, дала и ново име стандарду) тиче се новог схватања појма серијске публикације. Промена схватања је још општија, јер се ни библиографска грађа више не зове како се звала – сада је то библиографски извор – и не дели се више на монографске и серијске, него на омеђене и неомеђене (тј. континуиране) изворе, са интегративним изворима као граничним обликом. Зато се јављају сасвим нове или измењене дефиниције разних појмова, као и један број сасвим нових појмова везаних за нове технологије.

Различита су правила за обраду разних врста континуираних извора. У свим деловима Стандарда ISBD(CR), од правила о изворима података па надаље, различито се третирају *серијске публикације* и *интегративни извори*, као и *штампани* и *нештампани извори*. Тако су нека правила заједничка, а нека се односе искључиво на серијске публикације или интегративне изворе, односно на штампану и нештампану грађу.

Гледајући уопштено, стиче се утисак да је библиографски опис у извесном смислу поједностављен – ако имамо у виду флексибилнији однос према неким, раније обавезним, елементима описа. Очигледно је да се иде према што прецизнијој идентификацији, што се нарочито добро види из наведених правила о већим/мањим променама које захтевају/не захтевају нов библиографски опис.

Како ће се промене даље одвијати и у ком правцу ће ићи може се само наслутити. Приближавање ISSN-у и AACR-у води ка смањењу броја обавезних података, у циљу веће прецизности при идентификацији. Континуирани извори “не трпе” и не захтевају историјске податке о свим променама у свим подручјима описа. С обзиром на брз развој издаваштва, а нарочито континуираних извора, и овај стандард ће, вероватно, убрзо бити ревидиран.

Литература:

1. Булатовић, Бранка: Упутство за примену ISBD(S). - 2. допуњено изд. - Београд: Народна библиотека Србије, 1990.
2. ISBD(S): Међународни стандардни библиографски опис серијских публикација = (International Standard Bibliographic Description for Serials) / pripremila Zajednička radna grupa za izradu Međunarodnog standardnog bibliografskog opisa serijskih publikacija, koju je osnovala Komisija za katalogizaciju i Komisija za serijske publikacije Međunarodne federacije bibliotekarskih društava i ustanova; [prevela Miroslava Pivić]. - 1. standardno izd. - Beograd: Jugoslovenski bibliografski institut, 1979
3. ISBD(CR): Међународни стандардни библиографски опис серијских публикација и других континуираних извора: прерађено издање ISBD(S) Међународни стандардни библиографски опис серијских публикација / [приређивач] Међународна федерација библиотечких удружења и институција = [edited by] International Federation of Library Associations and Institutions; превод прерађеног издања из 2002. године [Биљана Илић]. - Београд: Народна библиотека Србије, 2004.

Напомене:

- ¹⁾ ISSN – International Standard Serial Number – Међународни стандардни број серијске публикације
- ²⁾ AACR – Anglo-American Cataloguing Rules – Англо-америчка каталожка правила
- ³⁾ ISBD(CR): International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources. – Hague : International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2002.

- ⁴⁾ ISBD(CR): Међународни стандардни библиографски опис серијских публикација и других континуираних извора: прерађено издање ISBD(S) Међународни стандардни библиографски опис серијских публикација / [приређивач] Међународна федерација библиотечких удружења и институција; превод прерађеног издања из 2002. године [Биљана Илић]. – Београд: Народна библиотека Србије, 2004.
- ⁵⁾ Итерација – Примерак интегративног извора, онакав какав је први пут објављен, или пошто је ажуриран (ISBD(CR), стр. 17)
- ⁶⁾ ISBD(CR), стр. 15
- ⁷⁾ исто, стр. 20
- ⁸⁾ исто, стр. 55

Резиме

У раду се говори о новинама које доноси *ISBD(CR) – Међународни стандардни библиографски опис серијских публикација и других континуираних извора*, прерађено издање ранијег стандарда *ISBD(S) – Међународни стандардни библиографски опис серијских публикација*. Највећа новина која је уведена новим стандардом је ново схватање серијске публикације. Уводи се појам *континуирани извор* који обухвата, поред серијских публикација, и текуће интегративне изворе (публикације које се допуњавају невезаним листовима и web презентације које се повремено или редовно ажурирају). Стандард доноси низ нових или измењених прописа и даје прецизна упутства за њихову примену код обраде *серијске публикације* или *интегративног извора*, као и *штампаног* или *нештампаног извора*.

Бојана Вукотић

Новинки в Стандарте для обработки сериальных изданий

Резюме

В этом труде реч идет о новинках, которые приносит ISBD(CR) „Международное стандартное библиографическое описание сериальных и других продолжающихся ресурсов“, переработанное издание предыдущего стандарта ISBD(S) „Международное стандартное библиографическое описание сериальных изданий“. Самая большая новость, которую вводит новый стандарт касается нового понимания сериального издания. Вводится понятие *продолжающийся ресурс*, охватывающий кроме сериальных изданий и текущие интегрированные ресурсы (издания дополняемые вкладными листами и веб презентации, которые порой или регулярно обновляются). Стандарт приносит и ряд новых или измененных директив и дает точные инструкции для их применения при обработке сериального издания или интегрированного ресурса, как и печатного или непечатного ресурса.

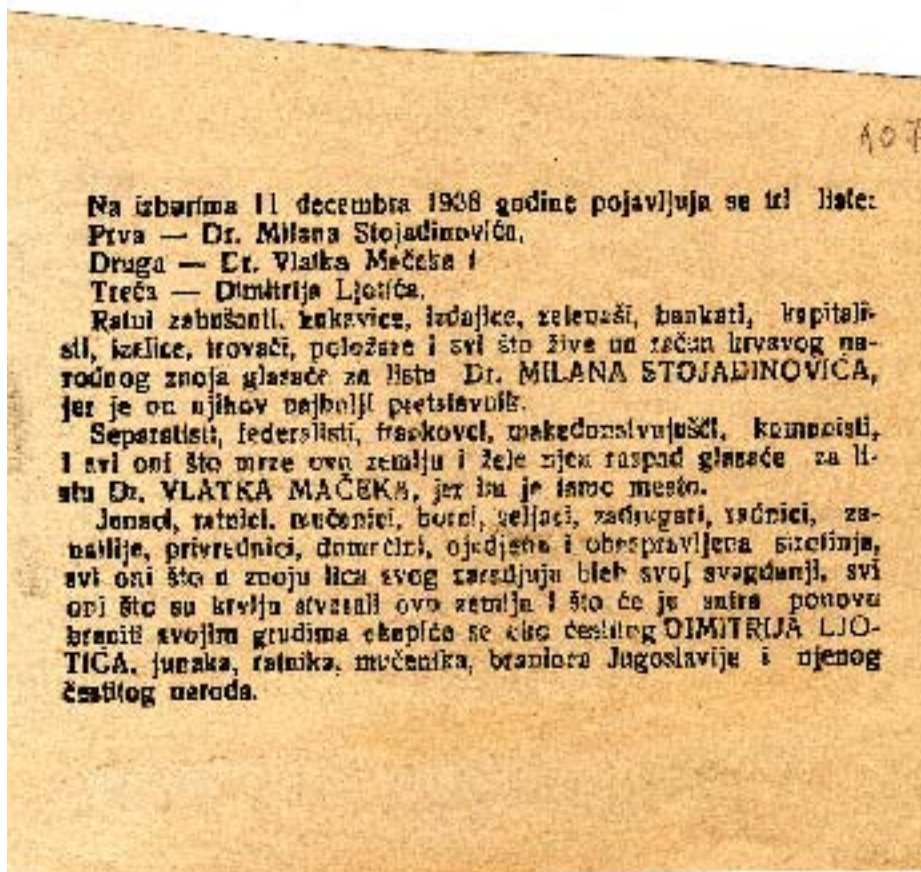
Bojana Vukotić

New information about the Standard for Serial Publications

ISBD (CR) - International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources

Summary

In the Paper, is given new information about *ISBD (CR) – the International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources* update of the previous standard *ISBD (S) – International Standard Bibliographic Description for Serial Publications*. The greatest innovation introduced by the new Standard is the new concept of Serial Publications – the new term of Continuing Resources is introduced, and beside Serial Publications, it includes also current integrative resources (publications which are updated with unattached leaves and with regularly updated Web presentations). The Standard brings a serie of new or changed regulations and gives precise instructions for their application in the treatment of the *Serial Publications* or *Integrative Resources*, as well *printed* or *non-printed resources*.



Na izborima 11 decembra 1938 godine pojavljuju se tri liste:

Prva — Dr. Milana Stojadinovića,

Druga — Dr. Vlatka Mačeka i

Treća — Dimitrija Ljotića.

Ratni zabašnici, lukavice, izdajke, zalepaši, bankari, kapitalisti, izelice, trovači, položare i svi što žive na račun hrvavog narodnog znoja glasaće za listu Dr. MILANA STOJADINOVIĆA, jer je on njihov najbolji predstavnik.

Separatisti, federalisti, fračkovci, makedonstvujušci, komunisti, i svi oni što mrze ova zemlju i žele njen raspad glasaće za listu Dr. VLATKA MAČEKA, jer ba je istoc mesto.

Junaci, ratnici, mučenici, borci, seljaci, radnici, vojnici, zanatlije, privrednici, domaćini, ojedjena i obespravljena sirotinja, svi oni što u znoju lica svog zaslužuju bleb svoj svagdanji, svi oni što su krvlju stvarali ova zemlju i što će je sutra ponovu braniti svojim grudima okopćo se oko čestitog DIMITRIJA LJOTIĆA, junaka, ratnika, mučenika, branioca Jugoslavije i njenog častitog naroda.

1. На изборима 11 децембра